

XUÂN - VIỆT

Số 10

NHÀ XUẤT BẢN NGƯỜI VIỆT

XUÂN-VIỆT

SƠ TO

**NHÀ XUẤT BẢN “NGƯỜI VIỆT
119 PHỐ HÀNG GAI HÀ - NỘI**

SƠ TỜ CỦA XUÂN - VIỆT DO NGƯỜI VIỆT
XUẤT BAN, NGUYỄN HUYỄN VÊ BÌA. IN LAN
THỨ NHẤT NGOÀI MỘT NGHÌN BẢN THƯỜNG
CÓ IN RIÊNG MUỖI LĂM BẢN TRÊN GIẤY
HOANG VIỆT, ĐÁNH DẤU XD — HC — CLV
— TH — BV — ĐQB — XĐ — MX — ML — XV
NĂM BẢN ĐÁNH DẤU A — B — C — D — E.
BẢN XV CỎ CHÚ THÍCH CỦA TÁC GIẢ. VÀ
NĂM MUỖI BẢN TRÊN GIẤY VELIN,
TRƯỚC SỐ TỪ 1 ĐẾN 50 DÀNH CHO BẢN
YÊU SÁCH ĐẸP. SÁU MUỖI NHĂM BẢN
ĐẶC BIỆT ĐỀU CỎ MANG CHỮ KÝ CỦA TÁC
GIẢ. IN XONG TẠI NHÀ IN TÂN DÂN NGÀY
24-6-49. GIẤY PHÉP SỐ 153/S.T.T./T.T.B.

(Tác giả giữ bản quyền)

Tặng các bạn đã quen
biết và chưa quen biết.
X. V.

LỜI NÓI ĐẦU

Đây là chuyện một linh hồn.

Một linh hồn Việt-Nam đã phản động lại trước bao nhiêu kích thích của thời-đại về văn hóa, về chính trị và tình cảm.

Có vài bài, ý niệm nảy ra trong lòng tác giả từ thuở còn ngày thơ, song đến khi trưởng thành mới mang diễn ra thi điệu. Còn tập này phần nhiều viết vào hồi 1940-1942, trừ một vài bài có đề rõ lúc viết (cũng có ít bài viết sau khi chiến tranh Việt-Pháp 1945).

Cũng có bài đầu tiên viết bằng chữ Pháp, sau lại diễn bằng tiếng Việt, xem thì biết ngay, vì thế có lẽ không cần báo trước.

Tập So Tor này, xin phép in ở Saigon vào năm 1944, song chính phủ không cho phép. Đến sau khi đảo chánh (9-3-45) thì được phép in vào tháng 3 dương lịch 1945.

In tại một nhà in ở Saigon, nhưng vừa in xong (9-1945), chưa kịp đóng thành sách thì có cuộc chiến tranh Việt-Pháp tại Nam-Bộ ; nhà in bị phá phách các cuốn So Tor chưa đóng xong, bị thất lạc mất cả... /

Còn tác giả thì lưu-lạc tại Trung-Hoa trong ba năm từ 1945 đến 1948. Sợ rằng cuốn So To thất lạc nên cố nhớ lại mà chép ra để khuấy sâu nhớ nước.

Có bài quên cả đến đầu đề ; có bài quên ít nhiều như « Đêm đã tới », « Qua hầm đá », « Trăng », « Lữ Gia », « Chia tay », « Kêu cứu đói » (đã in để kêu gọi đồng bào Nam-bộ cứu nạn đói Bắc-bộ, 1945)

Đây chỉ in những bài còn nhớ cả. Ấu cũng là góp một tài liệu còn con về một thế hệ.

Hà-nội, ngày 20-3-1949

X. V.

ĐỈNH NÚI

AO đời bụi bặm đã nhiều,
Dưới chân núi rữ ánh chiều sạch láng.
Thảnh thơi rữ cả cõi lòng,
Một linh hồn mới trên không giót vào.
Ngược trông giã núi vút cao, -
Tai nghe tiếng gió rạt rào trong cây.
Bước chân dồn áng mây bay,
Mắt nhìn: màu lá xanh đầy vào trong.
Ta lên: lòng mở cõi lòng,
Trao hồn cùng với non sông chan hòa.
Đứng trên ngọn núi bao la,
Ngực ta phồng nở, tim ta rộn ràng.
Vời trông thu cả giang san,
Lòng yếu trái sóng muôn làn êm ru.
Đỉnh cao chót vót sương mù,
Lặng im nghe nhạc muôn thu nhịp nhàng.
Tóc bay trong trận gió ngàn,
Non sông tiếng gọi vang vang trong lòng.

S O T O

ĐÊM SAO

MÀN đêm dom-đóm nhẹ nhàng,
Ngược xuôi đầy mũi kim vàng thừa thừa.
Vườn đêm man mác hồn thơ,
Tựa đêm, em nghỉ giấc mơ động đảo.
Trông em ngáy ngất bầy sao,
Ru em, ngọn gió ngạt ngào sẽ đưa.
Ái-ân đọng ngọc quanh bờ,
Hồ đêm, quỳ ngủ canh khuya nghiêng mình.
Người em sao ánh rung rinh,
Ánh sao pha với ánh linh anh yếu.
Không gian buông rủ màn thêu,
Lòng anh sóng vỗ thủy triều dâng hóm.

* *

Tóc mây chưa kịp đặt hôn,
Sương đêm đã phủ tình-thôn lúc nào.
Muốn lên ôm cả trời sao,
Che sương làm áo đắp vào mình em.

SƠ TỐ

MƯA

MƯA mau gieo muôn hạt:
Rèm ngọc buông nghiêng nghiêng.
Dặt-dìu cơn gió mát,
Phơ phất cánh thần tiên.

Hoa nâng dài trắng lệ,
Mê-mải hứng châu rơi.
Cỏ non tràn mát mẻ,
Rộng trải nệm xanh tươi.

Hàng cây reo tiếng gió,
Vừa tắm vừa nô đùa.
Lắng nghe lòng đất mở,
Hân hoan đón trận mưa.

Đất khát đang mong chờ!
Hãy đến, hồn thi sĩ,
Rỏ lệ yêu với thơ,
Trên nỗi đau thế kỷ.

ĐÊM NGHE VỜI

SÓNG đêm êm lặng dâng tràn,
Thưa thưa trái lựu muốn làn phất phơ.
Thầm buông nhịp sống lững lờ,
Hồn đêm tuôn rã, bến bờ mệnh mang.
Sao gieo lấp lánh nhạc vàng,
Êm đềm vũ trụ huy hoàng giấc mơ.

Linh hồn sức nhớ quê xưa,
Thiên nhiên tiếng gọi say sưa nghe vời.

S O. T O

ĐI DẠO ĐÊM

SỰC linh giường *mê* dạ xót thay
Đường đêm *chuyển* choáng hận vui đầy.
Đèn xa nhấp nháy mi ngừng lệ,
Cây thắm âm thầm tóc xóa vai.
Hồn nước hắt hiu cơn gió thổi,
Lòng quê vang động tiếng chân giầy.
Ngậm ngùi ai kẻ không yên giấc,
Lặng lẽ canh trường một nỗi say.

NGHE BƯỚC ĐI

LẶNG im nghe bước em đi,
Lặng im nghe bước gieo thi nhẹ nhàng.

Người xưa ai trải sen vàng,
Mà cho tiếng động còn vang bên lòng.

Nước dần, gương lặng, hồ trong,
Gió yếu yếu gợn mấy vòng êm êm...

Thời gian ngừng lại sau rèm,
Hồn anh lay khẽ dưới thềm em đi...

TÌNH SỬ VIỆT-NAM

VIỆT-NAM *riêng một linh hồn*
Nghìn năm đất nước vẫn còn đến nay.

*Đồng-Đặng tắm gió gọi mây,
Trời xanh Tô-Thị in say bóng hồng.
Chồng con riêng kết tấm lòng.
Bề Thời-Gian cũng hỡi hùng kiêu-trinh.
Trên tay một chút di-hình,
Quanh mình nhuộm vũ-trụ lòng hoàng-hôn.*

Việt-Nam riêng một linh hồn
Nghìn năm đất nước vẫn còn đến nay,

*Mỹ Nương lòng gửi gió bay,
Trong đêm trăng vắng, đang ngày âm-u.
Tơ vương, vương mấy ngàn thu,
Qua không gian bạc, vì vu tiếng vàng.
Tình yêu tuyệt vọng đau thương,
Còn nghe tiếng hát vọng nhường bến si.
Trái tim động-ngọc lâm-ly,
Cõi người lưu lại Tương-Tri nổi buồn.*

S O T Ơ

*Việt-Nam riêng một linh hồn
Nghìn năm đất nước vẫn còn đến nay.*

*Bén đường hiu hắt hơi may,
Tình nương một nắm hận đầy ngàn đêm.
Giang hồ Phạm-Thái say mềm,
Hồn Quỳnh-Như giải quánh thuyền với trăng.
Tơ duyên ai đứt trăm năm,
Một trang «Sơ-Kính» xa xăm vọng buồn.*

*Việt-Nam riêng một linh hồn
Nghìn năm đất nước vẫn còn đến nay.*

*Thúy-Kiều, Kim-Trọng, xót thay!
Mười lăm năm họa mới ngày gặp nhau.
Trời ân bể ái bấy lâu,
Bống đem cầm sắt đổi đầu cầm cò.
Nghĩa cao, bể hẹp, trời mờ,
Được tâm-tình ấy là nhờ Tố-Như.*

*Hồn Việt-Nam, hồn Nguyễn-Du,
Song song còn đứng ngàn thu với đời.*

LẠC VƯỜN

TỪ thuở nhỏ, theo đòi âu-học,
Vườn phương xa, đã nhọc công tìm.
Bước vào, hoa gió lá chim,
Cũng vui, cũng đẹp, êm đêm, du dương.

Sao ta vẫn một thương hai nhớ,
Trong cảnh người rức-rỡ xiết bao,
Tâm-hồn long gổc lao đao,
Trơ vơ ta đứng, ghen ngào lòng quê.

Đang băng khuâng, é chề mệt-mỏi,
Bỗng thiết tha liếng gọi trên không.
Về đây con! gió lạnh lòng,
Sương chiều xuống nặng, mẹ mong! Con về!

Giật mình thót, giấc mẹ vừa tỉnh,
Nhìn chung quanh vườn cảnh huy hoàng.
Quyết lòng ta rút tợ vương,
Mà theo tiếng gọi mẹ đương đợi chờ.

S O T Ơ

*Nay trở lại vườn thơ đất nước,
Giữa muôn hoa, suối nước tràn tuôn.
Say sưa hồn tắm nguyên nguồn,
Đem về đôi chút mùi hương phượng trời.*

CHÀO NAM-PHẦN

NAM-PHẦN ! giờ mới thấy đây,
Mà lòng tưởng nhớ tháng ngày xiết bao !

*Một làn sóng Việt xô vào,
Vượt Hoành-Sơn, đổ sang trào Cửu-Long.*

*Giang sơn biết mấy ánh hùng,
Xưa chia Nam-Bắc, nay chung một nhà.*

*Nam-Phần ! ta gửi lòng ta,
Mừng giòng Sông-Nhị chan hòa Sông-Khung(*).*

(*) Sông Khung : Sông Cửu Long.
Bài này trước đề là « Chào Nam-kỳ ».

S O T O

ĐÊM NHỚ

NHỚ thương đêm tối mịt mùng,
Lặng im nghe vắng tiếng lòng ái-ân,
Một trời tư-tưởng âm thầm,
Mặt em vắng vặc trăng rằm trên mây.
Ngày qua xao động rèm lay,
Hương xưa trộn lẫn ngọt cay nẻo nùng.
Hơi đêm bao phủ lạnh lùng,
Lạnh làm sao được ấm lòng yêu em!
Màn đêm vây kín bốn bên,
Tim anh treo giữa trời đêm sáng ngời.

S O T Ơ

THÁP CHÀM

XA xa nổi bóng tháp chùa Chàm:
Một trái thông nâu giữa núi lam.
Dấu tích dân Hời còn khóc đó,
Bâng khuâng ngẩng mặt hỏi trời Nam.

THĂM MỒ

THƯA mẹ, con đã về đây.
Bấy lâu mới được một ngày thăm mẹ.

*Me an giấc nghĩ ngàn xưa,
Hồn con vắng bóng đã thừa nhớ mong.*

*Không gian bát ngát mệnh mông,
Hiu hiu gió thổi qua lòng bồ côi.*

*Bén mồ lặng lẽ con ngồi,
Còn nghe tiếng mẹ : « Con lói đã về »...*

S O TƠ

RA KHƠI

Tặng Em.

RA khơi lại xốt dĩa-trắng,
Nổi lòng nghĩ đến hai hàng lệ rơi.
Biết bao đội đá vá trời,
Bề hờn này, với bề khơi, khác gì.

Đồ-Son, 1932

CÁI HÔN ĐẦU

Em ơi ! Có nhớ cái hôn đầu,
Gắn bó đôi ta lại với nhau.
Trong buổi ngày xuân ân-ái nặng,
Em ơi ! Có nhớ cái hôn đầu.

Ân ái bao vây giấc nghỉ trưa.
Em nằm, ngoảnh mặt... Gió xuân đưa...
Lòng anh sóng vỗ như trào bể,
Nghe vắng lòng em sẽ sẽ thưa.

Tóc em trời gổi tỏa mây huyền,
Phản đỏ, người em nôi tuyết in.
Lẳng lặng, môi anh trên gáy ngọc,
Say sưa hứng thở hương tình duyên.

Bắt chợt, niềm xuân giật má hồng,
Hàng mi chớp chớp cả người rung.
Em không thở được. tay ôm ngực,
Hơi sống lòng anh cũng đã ngừng.

S O T O

*Tiếng nhạc muốn nắm bống giấy vàng,
Cả trời như muốn đượm mùi hương.
Anh nhìn, em chẳng nhìn anh lại,
Cặp mắt mơ hồ giọt lệ vương.*

*Buổi nay anh hái một linh hồn,
Song cả hồn anh bị hái luôn.
Hoa huệ ngoài sân đang trắng tuyết,
Bống nhiên đỏ rực nổi yếu đương.*

ĐÊM MƯA

MƯA rơi lã lã đêm thâu,
Giọt mau gieo nặng mái lầu đìu hiu,
Mênh mông tràn nổi cô-liêu,
Nghe xa muôn hạt như liêu-tan hồn.
Mưa rơi lạnh cả nỗi buồn,
Mưa rơi, gọi ướt đêm trường vắng tanh.
Những ngày tuổi trẻ xuân xanh,
Ôm nhau mà khóc trước màn... mưa rơi.
Ước xưa vọng cũ rưng rờ,
Bỗng về sùi-sụt lòng người thêm đau.
Mưa rơi không ngớt rơi sâu,
Sóng mờ đêm vắng nhịp cầu tương tư (*).

(*) Ca dao : Tương tư một nhịp đôi ba cầu...

TRỜI CHIỀU

NHẬT đã xế, bóng chiều nhẹ ngả,
Một ngày vàng êm ả dần lui.
Hoàng hôn tha thướt áo mùi,
Ráng bình đỏ rực một trời quạt dương.

Hàng cây cối, hồng vương lác đác,
Nhẹ vươn mình, hóng mát chiều sâu.
Thảnh thơi buồn thả bến cầu,
Thuyền về man mác hứng màu chiều hóm.

Lòng hơi lòng l bõn chồn chi mẩy,
Lặng mà nghe! Có thấy hồn đêm,
Hiu hiu trong ngọn gió lên,
Nương lòng đất mở, êm êm dâng trào.

Ngày nắng tươi rọi rào sinh lực,
Đất muốn thu rạo rực thở non.
Lặng nghe: Mạch sống dậy nguồn,
Dưới chân ngăm ngăm hây còn nổi sôi.

SƠ TỐ

*Đất đi ngủ mai rồi, lại giậy,
Mặt non sông, mở với Thái-Dương.
Nay chiều mang cả trời sương,
Màn thưa nhẹ phủ giấc vàng đất quê.*

*Hồn hỡi hồn! ơ chề gì nữa,
Bay! Bay lên! Trải giữa núi sông.
Hoàng hôn bát ngát trùng trùng,*

Kìa muôn sao giậy menh mông trời chiều.

S O T Ơ

NGÂM NGÙI

CON thuyền đi khắp bốn phương,
Trên buồm về, cảnh dọc đường còn dấu.
Con người khi đã qua cầu,
Ái tình, trong, vẫn, theo nhau một giòng.

Giang sơn dao cắt giữa lòng,
Tan hồn chưa dễ tan lòng xót thương.

NHÌN TRẺ

CON nít lon ton chạy,
Tóc dài buông phất phơ.
Sức non vừa tỉnh giấc,
Trên mặt đầy ngáy thơ.

Hai chân còn ngáy dại,
Chập chững bước theo nhau.
Tiếng cười như ngọc trái,
Hạnh phúc gieo trước sau.

Lòng mẹ nở hoa xuân,
Nhìn theo và ôm ấp,
Trong đôi mắt ái-ân,
Và trái tim đồn-dập.

Thoáng nghĩ qua huyền ảo,
Cha lặng mặt nghiêm trang:
Ngoài kia đang gió bão,
Sấm sét trời xa vang.

S O T O

TRĂNG SÂN

BẦY giờ cùng ngắm trăng đây,
Ngày mai ta đã chia tay lên đường.
Biết bao nhiêu mối tơ vương,
Còn giăng phơ phất trong luồng gió qua.
Mai đi! Xa biết bao xa!
Ngân nga in bóng trăng tà đêm nay.

..

Nhớ thương chất mấy đời cây,
Mặt âm thầm mặt, lòng ngày ngất lòng.
Ta đi! Giăng nhớ ta chẳng,
Xa xôi ta vẫn nhớ giăng bồn chồn.
Giăng ơi! Ta đã trao hồn,
Hồn giăng cách mấy dặm ngàn trao ta.

ĐÊM LÀO

CÁCH biệt bao nhiêu nỗi đoạn trường,
Lòng đau bỗng xót cảnh tha hương.
Đất Lào đã tưởng bon chân ngựa,
Trời Bắc ai ngờ chúl nghĩa vương.

Rừng rộng đã không reo khối hận,
Đêm sâu còn gọi chỗ đau thương.
Canh dài nung nấu lòng son sắt,
Chim mỗ (*) thừa thừa điếm hạt sương.

1935

(*) Chim Mỗ : một thứ chim kêu suốt đêm suốt ngày như mỗ gõ thừa thừa đều đều

XÓT XA

NON cao, cao ngất tới trời,
Non cao, non những ngậm ngùi riêng non.
Bề khơi lớp lớp sóng cồn,
Mênh mông rào rạt nỗi buồn bề khơi.
Trời Nam, trời rộng bấy trời,
Bao la, nghe cũng bồi hồi bao la.
Lòng nghe tiếng gọi thiết tha,
Cùng non trời bề xót xa vô cùng.

BIỂN TRẮNG

TRẮNG cưỡi sóng, ào ào sóng vỗ,
Cả một bờ reo đồ thủy ngân.
Rập rờn theo nhịp trắng dâng.
Xa xa sóng khởi từ chân trời mờ.

Sóng đội trắng phía bờ xô lại,
Ôm liếng khơi gọi bãi âm âm,
Gió lay trắng lạnh tiếng ngân,
Gió muốn thu! Gió vô ngần! Gió cao!

Gió ! Gió tự muôn sao đưa lại,
Hồn ta đây té tái gió lửa,
Gốc nguồn sóng gió bao xa,
Muốn bay ta lắm hồn ta biển trời.

Nghe tiếng gọi bờ bờ của sóng,
Thấy gió qua trông ngóng chấp chờn.
Hồn giam trong ngực thân mòn,
Vội canh thôn thức tim đơn nặng sầu.

S O T O

*Trăng ! Gió ! Bề ! Bao lâu đã có
Vẫn ào ào rầm rộ Thời Gian.
Ta buồn với cảnh giang san,
Sinh sau mà đã héo hon dạ này.*

*Trăng ! Gió ! Bề ! Hẹn ngày vui vẻ
Cùng nước non ta trẻ trung ra.
Mở lòng man mác bao la,
Cùng Trăng Gió Bề chan hòa đêm thâu.*

S O T O

SƯƠNG MAI

BẦNG khuâng giã với chiều dương,
Cỏ cây giã đượm nguồn sương dăng tràn.
Hồn nào diu quện không gian,
Cho hồn ta thừ muôn vàn nhớ nhung.

Đất quê màn phủ mịt mù,
Một đêm lạnh lẽo non sông động buồn.
Lòng thơ lai láng sương tuôn,
Tiếng chim lẻ chiếc lay hồn trong mơ.

S O T Ơ

THỨC CHỜ

THỜI gian nước chảy thong dong,
Một hòn đá tảng giữa giòng trơ trơ.
Nỗi niềm dãi với nắng mưa,
Đây: Hồn ta đứng, thức chờ ngàn thu.

HÃY LẶNG

HÃY lặng, em ơi! Còn nói làm chi.
Nhịp đời ngừng. (—) Giây phút cũng ngừng đi.
Muôn tiếng động, theo nhau, đều ngừng lại.
 Gió đứng trong cây,
 Sóng im trên bãi.
Hàng lau nghiêng, ngậy ngắt cũng thối lay.
 Trời mệnh mỏng — Cao, rộng.
 Mấy tầng mây,
Treo lơ-lửng lẫn-ngần trong im lặng.

* * *

Cả vũ trụ như mệnh mỏng xa vắng,
Cho đôi lòng cùng xa vắng mệnh mỏng,
Với nỗi yêu đương bát ngát lạnh lùng,
Nhạc đầu giây tự xa xăm đưa vắng,
Riu rắt — Mơ hồ — Khoan thai — Tạnh vắng,
Đưa lời ru thầm lặng của yêu đương.
Đàn muôn năm ngậy ngắt điệu âm dương.

S O T Ơ

*Lòng vũ trụ trong lòng ta chan chứa.
Êm đêm ca, hân hoan duyên đôi lứa.
Tình muôn năm bắt gặp một hôm nay
Giao đôi hồn vẫn vút nhớ thương đầy.*

*Án ái lặng, linh hồn nghe mở rộng
Không biết nữa cõi đời hay cõi mộng.
Hình hài như liễu-tán tự bao giờ.*

Giữa không gian êm lướt một thuyền mơ.

QUAN HOÀI

KỀ từ ngày nỗi đau vô hạn,
Cùng với thơ, làm bạn gửi trao.
Trong lòng giắt một trời sao,
Gió muôn thu nhẹ đưa cao lâm hồn.

Lòng khôn rút bòn chồn sự thể,
Tựa núi thơ, mang mẽ quan hoài.
Yêu thương giọt ngọc rỏ rơi,
Lệ tràn đượm máu ai người biết chẳng.

MỘT ĐÊM MÊ LY

VÀI-thằng bạn chó rủ rê,
Sảy chân ngã xuống giường mê nhục nhẽ.
Lặng nằm nghĩ xấu tấm thân,
Nín lòng cảm thấy muốn phần hồi tanh.
Lủ mủ một ngọn đèn xanh,
Vài ba con bẹp chung quanh khè khò.
Nhỏng nhèo mấy ả nhà trò,
Em em, cậu cậu, thêm dơ cả đời.
Lại thằng kếp ồm mặt giới,
Tềnh tang mấy tiếng dứt hơi lại dừng.
Ho lao nấp dưới má hồng,
Phong-tình ẩm-ự não nùng làm duyên.
Đầu trâu mặt ngựa quan viên,
Chát tom tom chát huyền thiên gặt gù.
Bao vây không khí âm ừ,
Âm hơi thêm nặng khói phù dung bay.

* *

Bàn đèn ! Ta hỏi hôm nay,
Thiếu-niên đã chết vì mày biết bao.

S O T O

Nhựa đen cháy ngọn lửa đào,
Tủy xương bao kẻ sa vào, cạm đây!
Chập chờn khói tỏa hương say,
Đàn chim non đã mắc ngay lúc nào.
Giám trong giọt sầu nghẹn ngào,
Linh hồn tuổi trẻ kêu gào chết oan.
Bao nhiêu hy vọng giang san,
Đã theo làn khói điêu tàn phù dung.
Á-phiền đã diệt bao lòng,
Biết bao anh-tuấn hãm vòng dâm-ô.
Xót thay! mấy gái giang hồ,
Mặt người đầy đọa tro tro mặt người.
Các em! Hãy bớt tiếng cười,
Nhịp sai đang có một người lòng đau.
Bình kháng tử chất mái đầu,
Phương trời cha mẹ biết đâu thể này.
Cửa hóm đau cần ngón tay,
Máu sa thanh thoát chiều đầy sương sa.
Hồng nhan phải kiếp ru mà,
Ái-ân lỡ bước? Phù hoa diệt đời?
Nhát dao là tiếng em cười,
Am thầm mà tiếp tim người nào đây.

S O 1 0

*Phấn dồi má đỏ hây hây,
Tàn xuân đã diệt bao ngày dương xuân.
Cạm hoa giết mấy tinh thần,
Nhị phai đã rửa mấy lần thương đau.*

* * *

*Trai kia gái nọ đối nhau,
Hỏi ai tâm huyết có sầu hay không.
Bẻ bai con cháu tiên rồng,
Lặng nghe hồn nước trong phòng khóc than.*

LỜI NƯỚC

TA là ngọc sáng ngời không chút vết,
Tự lan ra cho sống vạn muôn loài.
Ta kết núi muôn đời vương miện tuyết,
Treo mây gương trời lại gấm lam trời.

Đất mơn mỗi mọng ta trong gió nhẹ,
Tươi ngay ra, muôn thớ đã già nua.
Động cầu vồng trên đài hoa trắng lệ,
Trên màng tơ, ta trở lại ngọc xưa.

Tuốn đầy sông cho canh khuya trăng lằm,
Cho thuyền trôi rộn rập chốn đó thành.
Cho gái quê hái dâu ca với nắng,
Cho gương chiều lơ liễu rủ buồng manh.

Mênh mông bề, rãi lòng cồn nổi sóng,
Lớp lớp dâng, rào rạt những ngày đêm.
Ta hát bài ca vô cùng lớn rộng,
Thiết tha đưa, lay động bến thiên nhiên.

SƠ TỬ

*Ta là nước, vô cùng và mát rượi.
Nước khát khao, nước sống, nước đời đời.
Thương muôn loài, tự trời cao vời vợi,
Ta xuống trần. — Và mưa lệ tuôn rơi.*

NGỌC MIỆN

BUỒN chi em, không gian xa cách,
Một nguồn yêu chung mạch đời lòng.
Ái ân vượt núi qua sông,
Nghiêng trời giăng chiếc cầu vồng nhớ thương.

Buồn chi em, thời gian mòn mỏi,
Gió thu xưa còn gọi trong cây.
Ngọc rơi lẫn hạt thóc ngày,
Trăng qua vẫn giải lung lay gương hồ.

Lãng lãng thuyền, trên bờ tình ái,
Hồn muôn thu đã trải yêu đương.
Nguy nga dựng một nhà vàng,
Đề cho người ngọc dịu dàng giấc mơ.

Gieo vắn sao, câu thơ muôn thưở,
Nhẹ hai tay rực rỡ hào quang.
Kết riêng ngọc miện huy hoàng,
Đặt lên đài trán mơ màng người yêu.

S O T O

*Trái lể hệ, trời xiêu dể ngã,
Ngọc miện còn treo giữa bao-la.
Chung quanh lể lể sao sa,
Riêng vàng lể ánh sáng lể trời đêm.*

S O · T O

NHỚ XUÂN HƯƠNG

I

BÈN mình đếm lạnh ngọn đặng tàn,
Phảng phất hồn ai giọng thở than.
Thế-kỷ vừa qua người đã thức,
Nước non lơ lửng cái hồng nhan.
Tiếng gà văng vẳng trên bom giục,
Oán hận bao chòm gọi chứa chan.
Thân gái mang theo lòng biển cả,
Vùng giăng chiếc bóng giữa giang san.

SƠ TỐ

II

*Ngậm ngùi ta thắp nén hương lòng,
Cảm nỗi cô đơn khách má hồng.
Lời tôi chung phượng, tài xuất quỷ,
Quần thoa riêng túi bút vô song.
Tiếng cười man mác nghe dóm lệ,
Giọng lõm thẳm ma đượm nẻo nùng.
Ta muốn nâng niu hồn đã khuất,
Đầy yêu không gập kẻ tình chung.*

CỬA SỔ CON

CỬA sổ con! Nhớ hay không nhớ,
Ta buổi đầu nức nở khóc đây.
Lòng mười hai tuổi thơ ngây,
Đã cùng đau với non này nước kia.

Buồn đêm ấy, tơ chia đứt nối,
Trận mưa hè như suối tuôn vời.
Sấm rền không ngớt đất trời,
Luôn luôn chớp nhoáng rụng rời đêm sâu.

Cửa kính khép, tựa đầu nặng chiu,
Buồn non sông như đẽo can tràng.
Bên trong, lệ rỏ hai hàng.
Kính ngoài, mưa nổi chứa chan mạch sầu.

Tiếng lòng thét, nhịp mau sấm chớp,
Vang không gian, sáng ngợp đất trời.
Lòng thơ bão táp bồi bồi,
Vời non nước, đã hẹn lời mai sau.

SƠ TỐ

*Trăm nghìn lữ theo nhau chặn lối,
Dạ này không bỏ lối ước xưa.
Lòng kia tạm gửi trong thơ,
Tháng ngày tất tuổi, lòng tro tro lòng.*

S O T O

ĐÔI CHIM

ĐÔI lòng ai oán đôi chim,
Xa nhau hót vọng không tìm thấy nhau.
Mệnh mong yêu nhịp giọng sầu,
Ngày xanh vang động rừng sâu mấy từng.
Sương chiều đôi chồn lạnh lòng,
Trong sương còn vắng tiếng lòng thiết tha.
Đêm rừng huyền bí bao la,
Trong đêm hai tiếng sót sa đưa vời.

GẶP NGƯỜI HỜI

NGUỜI Chạm hơi! Lòng ta bỗng thắt,
Mỗi một khi ta gặp cày người.
Ngậm ngùi ta nén lụy rơi,
Lòng thương bỗng giãy bời bời tâm can.

Trông các em lang thang đường lạ,
Đường còn đầy mồ mả ông cha,
Lòng ta sao bỗng xót-xa,
Mà lòng em tựa như là rừng rưng.

Bây giờ nấu trong rừng nước Việt,
Oán lớp người, mãnh liệt sóng lan.
Bao phen thành phá lũy tàn,
Một lần nước lũ ngập tràn đất quê.

Dĩ vãng hãy còn mê trên mặt,
Đa sạm nấu đã bắt thời gian.
Lạc loài về tự vô ngàn,
Thu mình còi cọc hận mang muôn đời.

S O T O

*Ta quên hết thù hai nước cũ,
Chỉ còn thương một lũ diệt vong.
Chế Bồng Nga hỡi! Anh hùng...
Tháp hời! ta hỏi xem lòng có đau.*

*Bên đường, bóng Chiêm đâu đã mất,
Phạm Trà còn vợ vất hồn tham.
Trời ơi! Xin cứu dân Chăm!
... và xin thương lấy dân Nam Việt này.*

Phạm Trà, hai họ tranh nhau nước Chăm, đánh lẫn nhau
để cho dân Chiêm bị yếu sức rồi tiêu diệt.

TỈNH GIẤC ĐÊM KHUYA

ĐÊM nay đêm gì ?
Giấc mệt đau vừa thiếp trên giường gai
lâm-ly.
Bỗng tỉnh giật mình hoảng hốt,
Trong lòng vẫn bưng bưng lửa đốt.

* *

Đường muôn xa chông mác mịt mù khơi,
Lòng đau như chia sẻ.
Con sẽ đi dù gỏi đến mòn rơi,
Đề quỳ xuống ôm chân mẹ
Chảy ròng ròng máu tươi.
Đêm đầy dặc,
Bủa vây lưới sắt.
Tiếng mẹ kêu như ruột cắt canh trường.
Con vùng giẫy lên đường.

BIỆT LY ĐÊM RẼM

CHÂN trời nửa bánh xe vàng,
Rẽ mây rong ruổi bước đường chia phối.
Lầu xa vừa thét dặm khơi,
Lòng đau giẫy với tiếng còi lâm ly.
Nước non rút áo ra đi,
Lòng quê thêm nặng phân ly đeo sầu.
Vời trông nào bóng ai đâu,
Trời hôm xanh thắm một màu nhớ thương.

Trăng đầu soi với dặm trường.
Thôi trăng! Trở lại với nàng gác sân,
Canh tàn nương bóng tàn ngần,
Vì ta, nhỏ một lỵ ngân má nàng.

NGHE VỌNG CỒ

TIẾNG hát é-a đưa khóc đường,
Đế hèn mà lại nghĩ du-dương!
Âm thanh vọng quốc dân sầu tủi,
Thời đại tàn suy gửi đoạn trường.
Thuở trước dân Chàm lời tuyệt chủng,
Ngày nay nước Việt giọng đau thương.
Càng nghe càng muốn đầy chân xuống
Điệu khúc điệu linh, thuốc độc hồn.

KHÓC ANNA DE NOAILLES

TIN người mất, một ngày hạ thắm,
Vượt trời Tây, đưa vắng lòng ta.
Đáy lòng giầy tiếng xót xa,
Bỗng đứng bóng tối tràn qua tim này.

Lưng trời xanh từng mây đau đớn,
Rủ màn thương, buông lớn hận trời.
Vùng dương như giảm nét tươi,
Mệnh mong lặng. — Thồn thức dài vọng đưa.

Nghiêng mình trên cánh thừa hoa khóc,
Buổi chiều đau, xoa tóc bận tang.
Áo tang rủ cả muôn vàn,
Không trung thắm thiết tiếng đàn chim kêu.

Người đã mất ! Ai kêu giọng thắm,
Người mất rồi, ảm đạm một trời.
Mất khi nao-nức trên môi,
Văn thơ chưa rút nỗi người thương đau.

SƠ TỰ

*Hoàng hôn xuống, giăng sầu mặt đất,
Lòng quạnh hiu vừa tắt bóng dương.
Trơ tàn đầy một tim thương,
Chiều xuyên lạnh ngắt. -- Trong sương lệ dãn.*

TRẬN MƯA

TẦM tã mưa tuôn như gội tắm,
Nghe lòng đất mở đón mưa rơi.
Nghe muôn suối chảy trên đường vắng,
Nghe rửa lau ly bụi cát đời.
Mạch sống vọt trào cây phôi phôi,
Thì nhau vừa lăm vừa nô cười.
Nghiêng đầu xoa tóc dầm đìa suối,
Rộn rã làm duyên gió lả lời.
Trời đất trong mưa đang đổi mới,
Mưa xong trời đất trẻ như xưa.
Hồn ta ai cướp thời gian lại,
Đem tắm thiên nhiên giải suối lơ.

HAI HỒN

TRIỀU xuân man mác phiêu phiêu,
Trời xuân đã tỏa màn thêu động phòng.
Gió xuân như gọi nhớ mong,
Tình xuân thu cả một lòng đôi ta.
Nhìn nhau biết mấy say-sưa,
Bốn trời con mắt mà chưa hết tình.
Sóng xuân rộn rã chung quanh,
Trong tay anh đã nâng mình ngọc em.
Mệnh mong, mối ngát hơi men,
Cùng giao nhịp thở trong niềm thơ ngây.
Thơm sao trái dứa chín cây,
Ngọt sao mật dại còn ngây hương rừng.
Trong như trắng bạc một vầng,
Mát như mùa hạ bỗng dưng mưa rào.
Hồn đâu mà cả hồn trao,
Hồn đâu sôi nổi nước trào đang dâng.
Hồn đâu mơ mẩn tấm thân,
Hồn đâu dư vị bàng khuâng một đời.

*
* *

S Ồ T Ơ

Đường trần mưa nắng xa xôi,
Ta đi đôi ngả mồ côi một lòng.
Tiếc đời mai mữa lạnh lùng,
Đôi ta sống ở cõi lòng mà thôi.
Hồn ta in bóng hai người,
Người ta âu yếm sánh đôi hai hồn.
Em là một nửa ánh buồn,
Anh là một nửa em thương nhớ thắm.

*
**

Tri âm này mới tri âm,
Nặng tình, tình sạch lằng lằng gương trời.
Canh khuya, xa vắng mù khơi
Điệu lòng sẽ vắng như xuôi cơn sầu.
Hoa môi phong nhụy từ lâu,
Hoa lòng khép cánh ôm màu góa gung.

VẾT THƯƠNG LÒNG

TRỜI xanh thăm thẳm một màu,
Lòng ta một vết thương đau không cùng,
Tháng ngày rộn rịp từng bừng,
Lòng đau lòng vẫn kháng kháng mong chờ.

Non sông mờ chập chới choáng,
Ta đứng vững không lay.
Ta sống để đợi ngày,
Non sông kia sáng láng.

Chim trời phải đạn,
Vẫn ráng cánh bay.
Dặm khơi muôn vạn,
Lòng chim vẫn say.

Ta không lo ta chết,
Ta chỉ lo đời hết.
Mà ta chẳng được trông,
Rực rỡ giống Lạc Hồng.

S O T O

*Ôi! nếu trời bắt
Phải chịu cơ cực.
Ta chết không nhắm mắt,
Trong mồ ta vẫn khóc.*

*Non sông! Ta vẫn tin rằng,
Một ngày sẽ đến cánh bằng vượt khơi.
Việt-Nam sẽ đứng với người,
Èoàng ta tin ở giống nòi Việt-Nam.*

NHÌN TRẺ NGỦ

TRÊN giường ngoan, kìa con trẻ ngủ,
Nhẹ giao mi, ngón cổ tay tròn.
Bàn tay ngậy dại tỳ hon,
Sữa trên môi nhỏ hãy còn vương thơm.

Giấc êm ái, đầy cơn mộng đẹp,
Giấc hiền lành, đủ khép mi xinh.
Chập chờn muôn cánh vô hình,
Hay lòng mẹ thức bên mình rủ con.

Dưới làn da, trào nguồn sinh lực,
Khí linh thiêng, nhập ngực đều đều.
Hào quang vàng trán nhẹ treo,
Chào mừng tia nắng vang reo bên ngoài.

Con mới đến, mà trời đất Việt,
Đã từ lâu tha thiết mong con.
Ông cha hồn khuất sau non,
Vẫn riêng nặng một lòng son giống nòi.

S O T O

*Bỗng giật mình, bồi hồi nghĩ ngợi,
Bao khổ đau chờ đợi thân con.
Non sông ngày một hao mòn,
Rồi ra nòi giống biết còn được chăng.*

*Con có biết, lưới giăng gươm dao,
Bao vây ta kín đáo khép dần.
Nhưng cha, mắt mở rộng tầm,
Tay không chưa đã chịu phần chết đau.*

*Nước chờ đợi, mai sau khôn lớn,
Nghĩ đến cha, đau đớn con ơi.
Cha con giầy đạp trông gai,
Đề dành phần sống trên đời cho con.*

SƠ TỬ

BUÔNG RIÊNG...

BUÔNG riêng, lẻ gởi, chung tình
Chiêm bao ta được thấy mình đôi khi.
Gặp nhau chẳng nói năng gì,
Trời xa, đêm lạnh em về đó em.
Khuôn giăng mờ tỏ nền đêm,
Mắt nhìn lặng-lẽ trông tìm người xưa.
Giấc mơ lay động hương thừa,
Giường trai chợt tỉnh gió đưa chập chờn.
Biệt ly có thấu nỗi buồn,
Đêm đêm ngỏ cửa anh còn chờ mong.
Tình thiêng ôm ấp trong lòng,
Giá thu nghe xuất lạnh lòng chần đờn.

ĐÀN BÒ

QUÊN sao được đàn bò đau đớn,
Buộc bên ga, mắt lớn dương lên.
Mắt nhìn oán trách vô biên,
Sáu xa một bề ưu phiền nín thình.

Đợi toa — Biết đời mình sắp hết,
Hồn u-mé cam chết dọa đầy,
Đàn bò như dại như ngây,
Dưới mưa thăm lặng hồn đầy sầu mưa.

Vài tiếng gọi thưa thưa ai-oán,
Của mẹ bò, tâm khảm héo hờn.
Mẹ tù, con lại xa con,
Không trung rền rĩ tiếng còn vọng đưa.

Mưa tuôn rơi, còn chưa muốn tạnh,
Đứng dầm mưa, thấy lạnh tâm hồn.
Những luồng tuyết vọng oán hờn,
Khấp mình còn chạy muôn vàn mạch đau.

SƠ TƯ

*Toa đã đến — Về đâu toa nhỉ?
Cửa mở ra, rên rỉ nao nao.
Đàn bò tuyệt vọng bước vào,
Lòng ta sao bỗng nghẹn ngào thương chung.*

THƯƠNG VAY

CON tàu đi ngược vừa dừng,
Một người thiếu phụ cho lòng ta đau.
Vành sô chít tóc thắm sầu,
Khăn tay cắn chặt rơi châu đầm đầm.
Lòng còn tê tái thương thắm,
Con lâu đã vội chuyển lần bánh xe.

Người ơi! Không hợp mà chia,
Tàu dần dần cách lòng se se dần.
Người đi muôn dặm một thân,
Ta về hồn nặng trăm phần thương vay.
Người đau ta xót lắm thay,
Mà lòng chẳng hiểu mấy may sự lòng.
Người đau ta cũng đau cùng,
Đau thì đau vậy lạ lòng biết sao.
Đau người ta cúi đầu chào,
Lòng còn thồn thức thương bao đàn bà.
Đường đời gió táp mưa sa,
Thân hoa mang một hồn hoa toi bởi.

SƠ TỐ

*Thương vui đều ở tay người,
Chồng con lại nặng một đời yêu thương.
Một lòng nghìn nỗi vẫn vương,
Một thân yếu ớt trăm đường xót xa.*

*Con lâu ly-biệt đã xa,
Theo người còn giới lòng la ngùi ngùi.*

GIONG THUYỀN

CÙNG nhau ta bước xuống thuyền,
Mái chèo phơi phơi giông miền bông lai.
Phất phơ ngọn gió ban mai,
Hai hồn cùng lặng, cả hai mơ màng.
Bên mình sóng vỗ hoàng mang,
Ngồi yên ta để mặc nàng trở đi.
Thiên duyên nào phải hẹn kỳ,
Em đưa ta tới bến gì đó em ?
Mặt trời vừa mọc
Ánh sáng reo mừng,
Tóc tơ vờn mặt ngọc
Cả mùa xuân tung bùng.
Thuyền con trời nước chập chùng,
Lẳng nghe mạch sống trong lòng xoắn xang.
Lệ ta muốn rỏ hai hàng,
Ngồi yên ta để mặc nàng trở đi.
Ánh vàng còn đọng trên mi,
Em đưa ta tới bến gì đó em ?

*
* *

S Ó T Ớ

*Trần gian ta đã xa miền,
Dưới trời trên nước con thuyền lững lơ.
Hai hồn, tựa gió say sưa,
Thiên thu ta đã đến bờ chẳng em ?*

Hồ-Tây tháng chín 1944.

S O T O

THÂN THỀ

XIN ca ngợi vô cùng Thượng-Đế,
Vi dã sinh thân thề con người.
Thịt xương sây đắp lâu dài,
Đặt hồn, tinh khí đất trời vào trong.

Thu gió bão, ngực phòng mạnh mẽ,
Hít ánh dương, sóng bể dâng triều.
Hứng lâu, hương ngát người yếu,
Thở dài, buông biết bao nhiêu nài nùng.

Đôi mắt đã bao vòng vũ trụ,
Trao tình thương, ôm ủ tràn lan.
Những đêm « khắc vợi canh tàn »,
Lại còn rõ ngọc chứa chan dưới đèn.

Cánh tay mạnh, yếu hèn nâng giắc,
Và mạnh ôm, rạo rức yếu đương.
Cho tai rộng đón nhạc vàng,
Cho hồn ngáy ngất thiên đường thoáng trông.

*Tim ngọc lựu, nhớ mong đau xót,
Tháng ngày qua, rũa gọt không mòn.
Trái tim, kết mấy sắt son,
Rạng đêm đời với nước non một đèn.*

*Đài thân thể dựng hồn muôn ánh,
Như hoa trời lóng lánh sương đêm.
Tuyệt vời bình ngọc thiên nhiên,
Đài nguy nga đề ngự riêng linh hồn.*

*Linh hồn, ấy tinh thơm thân thể,
Vào chỗ đau rót nhẹ yếu đương,
Linh hồn, động ngọc xót thương,
Là phần Thượng-Đế chia sang thân người.*

*Xin Thượng-Đế, ơn trời gia xuống,
Lũ con côi đầy chốn trần gian,
Ngọc-hồn giữ được cho toàn,
Trong lò cừ nấu muôn vàn xót xa.*

S O T O

SỰ ĐỜI

SỰ đời đã giết lửa lòng,
Những toan nhằm mắt khôn cầm châu sa.

HẸN HÒ

EM ơi! khi mắt đôi ta
Lửa trần mỗi nhắm đề mà nghỉ ngơi.
Khi bao xiềng-xích trên đời
Ghét ghen tình ái cũng thôi buộc ràng.

Em! Em sẽ lại gửi mình
Bờ câu phải dấu tay anh vô về.
Còn rung như buổi sáng kia,
Em đem tim ngọc trao đưa người tình.

Anh hôn em vết thương lòng
Nóng nung máu chảy ròng ròng bấy lâu.
Tuôn sa giọt lệ ngọc châu,
Đường đời anh rửa chân đau cho mình.

Hôn tim em nặng vì tình,
Trần ai vẫn giữ tuyết tình ngọc lạnh.
Chung tình hôn cả tim anh,
Căm sâu mà vẫn tan tành vẫn thơ.

S O T Ơ

*Thoát vòng hình thề bấy giờ
Giữa trời chấp cánh tự-do hai hồn.
Đêm thanh gió nhạc chập chờn,
Mơ màng nghe lớp sao tuôn muôn đời.*

ĐÂY LÒNG TA

ĐÂY lòng ta, một khúc nhạc yếu dương,
Trong đêm thanh cùng giấy với thanh
hương.

Và thềm kê nổi thương ân-ái cũ,
Đây lòng ta, gương thiêng soi vũ-trụ.
Và riêng soi, sông núi Việt-Nam nhà,
Tựa trời xanh, bát ngát đây lòng ta.
Lòng bất diệt, tự muốn xa đưa lại,
Hợp ngàn thanh, và một niềm ân-ái,
Lòng mang theo, từ bao kiếp, nhớ thương,
Lòng mệnh mỏng như một bề yếu dương,
Lòng rục-rỡ như vừng dương buổi sáng.
Một ngày xuân êm-dềm và sáng lạn,
Tươi đầy yếu lên vạn vật trên đời,
-- Và đây lòng ta, lắm lúc toi bời.
Như bão táp, như mưa sa, như sấm sét.
Như rít, như kêu, như gầm, như thét.
Với nỗi đau, oan khổ, biết bao người,
Với nỗi đau, oan khổ của muôn loài.

..

S O T U

*Đây lòng ta, mở như trang sách mở,
Trăm tha thiết, rạt rào muôn tưởng nhớ,
Ngàn băng khuâng chen lẫn vạn chờ mong.
Lòng làm sao, ai oán một gương lòng,
Mang dấu vết không mong ai mơn trớn.*

— Vì lòng ta với giang sơn đau đớn, —

*Biết bao đêm như chia xé tan tành,
Nỗi đau riêng, thồn thức với tàn canh.*

*
* *

*Kìa hải đảo lạc đường trong gió bão,
Chờ giông quá, lánh mình trên hoang đảo.
Trông biển trời lên một tiếng mệnh mông,
Khi xa xa, tiếng thác đổ bên ghềnh.*

CÓ NGƯỜI CHẾT

CÓ người chết — Nhạc sầu rền rĩ,
Nào nùng thay, tiếng nhị đau thương.
Âm vang cả một đêm trường,
Giọng kèn nức nở còn đương xé lòng.

Kìa, ai đó — Thoát vòng trần thế,
Nhạc có sao kẻ lẻ xốt thương.
Chim lồng nay thoát về ngàn,
Hồn còn vương víu trần gian nỗi gì.

Thội ta hiểu — Lâm ly biết mấy,
Một đời dài mà thấy trống không.
Đau lòng thay, lúc thu không,
Hai tay chẳng nhặt được bông lúa nào.

Buổi sớm giã, bày sao chứa lặn,
Hồn tình sơ còn đậm sường đêm.
Theo ra cánh ruộng đồng liền,
Mong chiều về với hai bên gánh đầy.

S O T Ơ

*Mặt trời mọc — Tiếc thay chỉ muốn,
Cùng trời sao, đã cuốn lúc nào.
Hồn thơm trẻ mát ngọt ngào,
Với sương đêm, cũng lúc nào bay đi.*

*Chê nải việc, này khi lẫn thẩn,
Lúc bướm ong, ngơ ngẩn tình yêu.
Say mê « sắc lạt hình xiêu »,
Còn đang chán nản, bóng chiều đến nơi.*

*Bóng chiều đến ! Than ôi ! Vội vã,
Hai mắt khô lã chã giòng châu.
Ngoảnh đi phút đã bạc đầu,
Song kia trở ngược bóng cầu bao giờ !*

*Mặt trời tắt ! — Gánh trơ vút đó,
Người rụng rời, lạnh bó áo quan.
Linh hồn vật vã khóc than,
Nên bay liếng nhạc muôn vàn xót xa.*

CHIM HỒM

MẶT trời đã mất sau đèo,
Vương hàng núi tím bóng chiều tương tư.
Rừng thăm sâu giầy ngàn thu,
Lều nghiêng nghiêng nặng âm-u trong lòng.
Trời hôm xanh thăm mịt mùng,
Một con chim thăm lạnh lòng bay qua.
Cánh êm mỗi vọn dặm xa,
Ngàn khơi thoi-thóp biết là về đâu.
Chim hôm lặng lẽ chiều đau,
Thương chim đã mỗi lại rầu lòng chim.
Đường về còn rắng cánh tìm,
Hồn phong-vân lạnh sâu đêm rót vào.
Mệnh mong biết nghỉ nơi nao,
Sương đêm reo nặng rào rào cảnh thưa.
Gió ngàn lay động nguồn mưa,
Chim bay nào biết bao giờ lới nơi.

S O T O

GỬI HUY - CẬN

HUY-CẬN ! hôm nay gửi tập thơ,
«Mà lòng vẫn thức» tự bao giờ.
Mong ta từ thuở chưa quen biết,
«Giọt lệ Hoàng mai» đã ráo chưa ?

«Giọt lệ Hoàng Mai» là một bài văn xuôi của Huy Cận viết trong khi điều trị tại bệnh viện Lanessan.

X. V.

SƠ TỬ

CA NGỢI TẠO HÓA

ĐỨC muôn cao, trần gian bề ác,
Lò cừ nung lửa tát muôn gầu.
Thân mòn đau đón thiếu đau,
Linh hồn mang nặng âu sầu chứa chan.

Đời vẫn đẹp, thế-gian sáng rọi,
Đức muôn cao, ta ngợi khen người,
Đã đầy ta xuống cõi đời,
Còn thương giữ lại một hai chút tình.

Khi đau đón còn dành giọt lệ,
Hạt dương-chi rơi đề tiều sầu.
Trái tim khô héo vì đau,
Lệ tuôn ra thấm tươi màu trái tim.

Mắt xót xa. — Êm dềm nước mắt,
Ngừng trên mi tưới tắt xót xa.
Má hoen lã chã lụy sa.
Nỗi buồn theo lụy chàn ra khỏi lòng.

S O T Ơ

*Mắt khóc mỗi, hai giòng đã cạn,
Buồn vẫn chưa tiêu tán cơn buồn
Này đây huyết lệ tiếp luôn,
Tự tin tan nát mà tuôn ra ngoài.*

*Đức Muốn Cao, khen ngài thương xót,
Loài người đau sống sót được nào.
Vì chẳng giọt lệ mưa rào,
Người không sinh để tưới vào lửa đau.*

*Này đến lúc gánh sầu quá nặng,
Vai rã rời muốn gãy không đang.
Đội ơn Tạo Hóa muốn vãn,
Đã dành cửa chết thoát đàng thương đau.*

*Hồn vật vã người thấu cho nhớ,
Tay cha thương nâng đỡ con thơ.
Đời đau đã mỗi lòng chờ,
Con thuyền vượt gió đến bờ thiên thu.*

NỬA ĐÊM SỰC TÌNH

NỬA đêm sực tình dâng dâng lệ,
Nào biết vì ai đã phụ phàng.
Thơ yếu mang sao lời ước thệ !
Lỗi nguyên thôi để một anh mang.
Canh khuya đất khách lòng đau đớn,
Thương nước pha theo nỗi nhớ em.
Ta muốn quên đi vì nghĩa lớn,
Mặt ai bừng nổi giữa trời đêm.

Hồng - kông

(4-7-48, 2 giờ đêm)

S O T O

TRẦM LẶNG

(dịch bài Recueillement của Baudelaire)

HÃY ngoan Em ! Hỡi Em Đau Đau !
Em mong chiều, chiều đến đây kia.
Thị thành khói phủ sương che,
Lòng vui thanh thản lòng se lo buồn.

Giờ, phàm nhân một phường nhơ nhớp,
Tìm thú vui, dao cắt xương da.
Yến diên đón lấy ngã sa,
Em Đau ! Hãy dắt lay qua chốn này.

Tránh xa họ — Kìa bầy năm cũ,
Bận áo xưa, đứng tựa can trời.
Tình qua bóng giấy ngậm ngùi,
Bồng bênh mặt nước nụ cười thương đau.

Dưới vòm cầu vồng dương dăm đuổi,
Nhìn ! Em ơi ! Hấp hối tà dương.
Phương Đông, tha thiết màn tang,
Lặng nghe từng bước mệnh mang đêm về.

ĐỒNG QUÊ

LÚA tơ mới nẩy dòng dòng,
Ngực phồng cốm mới hương nồng nàn
Ruộng liền gió gọi lưng con, [thơm.
Rạt rào bề mạ đưa vờn nắng reo.
Trời xanh núi ngắt mây treo,
Chim say giăng cánh thả diều trên không.
Một cô con gái qua đồng,
Ánh vàng quăn quít rộn chung quanh mình.

Cánh đồng quê biết bao tình,
Sắt son ta hiểu hồn linh đất này.
Gió reo trong mạ, vui thay,
Ông cha hồn cũ vẫn đầy nhớ yêu.
Trở về luyến đất phì nhiêu,
Xưa kia gây dựng bao nhiêu máu đào.
Nước non sinh lực rồi rào,
Còn căng ngọn mạ rào rào mọc lên.

S O T O

*Ngực ta mạch đập liên liền,
Đang theo nhịp mạnh thiên-nhiên đất này.
Trời xanh xanh ngắt từng mây,
Kìa màu hy vọng tháng ngày không phai.*

*Tình yêu chan chứa mặt trời.
Ái ân tỏa nắng sáng tươi mọi lòng,
Làng êm, chim nhẹ, non sông,
Muôn thu cô gái Lạc-Hồng áo bay.
Núi xa mới lấm-liệt thay,
Hồn anh hùng đất Việt này, vẫn kia.*

*Cánh đồng ta ngấm say sưa,
Hồn ta bỗng gặp hồn xưa trông tìm.
Sơn ca bay vút cánh chim,
Khi về mang một lòng tin không cùng.*

SAO BÔNG DỪNG...

SAO bông dừng một trời rụng héo !
Hồn cô đơn ngàn nỗi xót thương.
Đường đời cách nầy đậm trường,
Từ nay thêm cách âm dương mấy trùng.

Lòng xuân nọ tương phùng một buổi,
Tình muôn thu, yêu gửi gió mây.
Xa nhau đã xót lắm thay!
Một ngày qua, lại một ngày nhớ thương.

Tuy cách trở đôi đường là mấy,
Hồn thường bay về với ái ân,
Buồng hương nửa giấc mộng xuân,
Ấp người xa đỡ gối chăn lạnh lùng.

Từ nay hết! Muôn trùng lạnh lẽo,
Hồn ngàn ngơ tựa nỗi phòng không,
Em ơi! Trời nước mịt mùng,
Em đi, chôn cả tấm lòng anh theo!

S O, T O

*Mặt trời núi sau đèo đã tắt,
Sầu muôn sao im bất tiếng ngân.
Đường đời lặng lẽ bước chân,
Trăm năm còn vắng ái-ân nhạc lòng*

S O T Ơ

ĐỀ TỰ'A S O T Ơ

THỜI *gian nước chảy xuôi giòng,*
Bến Đồi ngừng bước ru lòng So tơ.
Nỗi niềm tưởng gửi trong thơ,
Mà hồn ta, biết bao giờ cho người.

MÀ LÒNG VẪN THỨC

NAY ta sống trái tim sáng rực,
Ngọn đèn lòng kêu thức canh dài.
Ta yêu muôn vật trên đời,
Và ta thương xót loài người đáng thương.

Rời đèn tắt — Trên đường vô tận,
Ta dừng chân — Một bận cuối cùng,
Ta nhìn ôm lấy non sông,
Đề mang hình ảnh trong lòng lao đao.
Ta nhắm mắt — Biết bao thương nhớ,
Còn theo ta vương ở bên lòng.
Say mê vẻ đẹp núi sông.
Trong mơ ta vẫn vô cùng yêu đương.
Giữa đêm tối, ta thường lưỡng nhớ,
Trời Việt-Nam, rực rỡ huy hoàng,
Lặng tai vui thấy trên đường,
Bước chân người Việt nhịp nhàng đi qua.

S O T Ơ

*Nằm trong đất lòng ta theo rồi,
Nghe bốn mùa thay đổi liếp nhau.
Nghe ngày sáng, nghe đêm sâu,
Nghe muôn sao dậy trong bầu trời hôm.
Nghe tình ái bồn chồn tìm trẻ,
Tiếng chim xuân vui vẻ tìm nhau.
Nghe muôn năm để kêu sầu,
Và nghe - thồn thức - tiếng đau muôn loài.*

*Ta không chết! Như nơi lòng mẹ,
Đứa con yêu đặt nhẹ mình êm,
Thân mòn an giấc êm dềm.
Mà lòng vẫn thức một niềm nhớ yêu.*

GỬI BẠN VÔ DANH

ĐÂY là giờ tạm biệt.
Mới quen nhau mà lúc chia tay, sao có nỗi buồn man mác như vậy! Nào biết bạn là trai hay gái, song tôi đến với bạn. Nói cái đau đớn của tôi tất là nói cái đau đớn của bạn.

Vì bạn với tôi có xa lạ gì đâu.

Linh tính của tôi đã tưởng đến những đau thương của nước Việt-Nam trước khi chúng xảy ra. Và có lẽ một vài giọt lệ còn đọng ở So Tơ, trong một vài bài thơ nặng trĩu mối lo âu.

Một thế hệ đã qua. Đây là bằng chứng của một dĩ vãng. Tương lai chờ ta, và tôi còn gặp bạn.

Không phải vì tình cờ mà bài thơ « MÃ LÒNG VẮN THỨC » lại cho xuống cuối So Tơ. Đó là đề kỷ niệm B. V., người bạn không may của tôi.

S O T O

B. V. bây giờ ra sao? Hoàng Tư, người bạn trai ở Nam-Bộ mà tài về kịch thơ đầy những hứa hẹn, đã thiệt mạng trong cuộc rối loạn vừa rồi. Còn bao nhiêu anh tuấn, đã chết mà chúng ta không rõ tên tuổi. Họ mỉm cười mà chết trong khi sự sống đặt lên trán họ như một hào quang! Bao nhiêu đau đớn cho quốc-gia Việt-Nam, bao nhiêu đau đớn cho bạn và cho tôi, đã đến trong ba năm vừa qua. Bao nhiêu người ta yêu dấu đã mất mà ta không giữ lại được. Bao nhiêu nơi mà ta tin tưởng đã phụ lòng ta. Trái lại bao nhiêu hy-sinh, bao nhiêu cao cả, đẹp đẽ, ta đã thấy ở những nơi mà không bao giờ ta ngờ đến.

Rũ sạch quá khứ, nhìn với tương lai, hồn nước Việt-Nam và hồn chúng ta có lẽ cũng vào một kỷ nguyên mới với bao nhiêu cuộc gặp gỡ lạ lùng. Cuốn «TAO PHÙNG» bắt đầu từ đây.

Mà người gặp đầu tiên có lẽ là bạn, người bạn chưa quen mà tôi gửi thơ này.

Hà-nội 25-12-48.

XUÂN-VIỆT

ĐANG SOẠN

TAO PHÙNG

LỄ DÂNG

VIẾNG TỔ NHƯ

Bất tri tam bách dư niên hậu
Thiên hạ thủy nhân khắp Tổ Như.

NGHIỆP thi sĩ, người mang rục rỡ,
Lại đeo thêm cái nợ công hầu.
Ngậm ngùi trông cuộc bề dâu,
Bạn cùng mai, hạc, khuấy sầu nước non.

Lòng ôm ủ giang sơn gấm vóc,
Máu Lạc-Hồng đọng ngọc linh hoa.
« Lời quê » đúc ánh sao sa,
Hồn thơ như nước chan hòa biển Đông.

Buồn lúc sống vắng lòng tri kỷ,
Trọn một đời, nuốt lệ làm thỉnh.
Vững dương khi sế mặt ghềnh,
Trăm nghìn cay đắng kết thành vần thi.

Chút hơi thở, ta quỳ đờ lấy,
Hồn Tổ Như vừa dậy liếng đau.
Thời gian trao gửi nỗi sầu,
Cùng thuyền bao kẻ đến sau khóc Người!

SƠ TỬ

*Hỡi thi sĩ muôn đời nước Việt !
Ta xót người. — Người biết xót ta ?
Trăm năm một kiếp tài hoa,
Mà hồn rặng với sơn hà ngàn thu*

(TAO PHÙNG)

(1944)

BẾN KHÂM CHÂU

KHÂM Châu thuyền cắm ven giòng,
Triều sông man mác, triều lòng lằng lằng.
Nhỏ neo ! Rũ sạch bụi trần,
Lòng ơi ! Sao những bâng khuâng hơi lòng.
Hai bên cảnh lạ núi sông,
Thuyền chôi chập chập giữa giòng hoàng
Hồn què bát ngát nỗi buồn, [hờn.
Tiếng lòng xen tiếng phu thuyền lúu ló.
Ra đi tiếng gọi sơn hà,
Lòng son nào quản bến bờ xa xôi.
« Chung quanh những nước non người, »
Vùng trắng Nam Việt giữa trời riêng treo.

(TAO-PHÙNG)

(Khâm Châu, 27-5-48).

MỤC LỤC

S O T O

MỤC LỤC

	TRANG
Lời nói đầu	7
Đỉnh núi	11
Đêm sao	12
Mưa	13
Đêm nghe vời	14
Đi dạo đêm	15
Nghe bước đi	16
Tình sử Việt-Nam	17
Lạc vườn	19
Chào Nam-Phân	21
Đêm nhớ	22
Tháp chàm	23
Thăm mộ	24
Ra khơi	25
Cái hôn đầu	26
Đêm mưa	28
Trời chiều	29
Ngậm ngùi	31
Nhìn trở	32

S O T Ơ

	TRANG
Trăng sân	33
Đêm Lào	34
Xót xa	35
Biển trắng	36
Sương mai	38
Thức chờ	39
Hãy lặng	40
Quan hoài	42
Một đêm mê ly	43
Lời nước	46
Ngọc miện	48
Nhớ Xuân-Hương	50
Cửa sổ con	52
Đôi chim	54
Gặp người Hời	55
Tỉnh giấc đêm khuya	57
Biệt ly đêm rằm	58
Nghe vọng cổ	59
Khóc Anna de Noailles	60
Trận mưa	62
Hai hồn	63

S O T O

	TRANG
Vết thương lòng	65
Nhìn trẻ ngủ	67
Buồng riêng	69
Đàn bò	70
Thương vay	72
Giọng thuyền	74
Thân thể	76
Sự đời	78
Hẹn hò	79
Đáy lòng ta	81
Có người chết	83
Chim hôm	85
Gửi Huy Cận	86
Ca ngợi tạo hóa	87
Nửa đêm sức tĩnh	89
Trầm lặng	90
Đồng quê	91
Sao bỗng rụng	93
Đề tựa So Tơ	95
Mà lòng vẫn thức	96
Gửi bạn vô danh	98
Viếng Tố Như	101
Bến Khâm Châu	103

ĐÍNH CHÍNH

TRANG	GIỜNG	IN NHẦM	XIN CHỮA LẠI
7	5	<i>Con ngày thơ</i>	<i>còn ngày thơ</i>
26	13	<i>Giấy má hồng</i>	<i>dậy má hồng</i>
28	4	<i>nghe xa</i>	<i>nghe sa</i>
29	5	<i>cây cối</i>	<i>cây tổi</i>
29	15	<i>sống</i>	<i>sống</i>
30	8	<i>muốn sao giậy</i>	<i>muốn sao dậy</i>
34	5	<i>reo khối hận</i>	<i>gieo khối hận</i>
35	6	<i>nghe cũng</i>	<i>nhường cũng</i>
38	1	<i>chiều dương</i>	<i>chiều dương</i>
40	2	<i>(-) Giấy phút</i>	<i>— Giấy phút</i>
40	3	<i>đều ngừng lại</i>	<i>đều ngưng lại</i>
41	1	<i>chan chưa</i>	<i>chan chữa</i>
44	18	<i>thanh thót</i>	<i>thánh thót</i>
44	22	<i>Am thăm</i>	<i>Ấm thăm</i>
46	7	<i>đai hoa</i>	<i>đài hoa</i>
47	3	<i>vời vợi</i>	<i>vời vợi</i>
48	12	<i>giắc mơ</i>	<i>giắc tơ</i>
50	1	<i>Ben mình</i>	<i>Bên mình</i>
51	5	<i>dớm lệ</i>	<i>dớm lệ</i>
54	6	<i>thăm ma</i>	<i>thần ma</i>
53	2	<i>bỏ lối</i>	<i>bỏ lối</i>
56	10	<i>đe</i>	<i>đe</i>
57	7	<i>chia sẻ</i>	<i>chia xẻ</i>
58	9	<i>trắng đầu</i>	<i>trắng đau</i>
59	4	<i>gửi đoạn trường</i>	<i>kể đoạn trường</i>
63	17	<i>tâm thần</i>	<i>tâm thần</i>
63	15-16-17-18	<i>Hồn đầu</i>	<i>Hón đầu</i>
64	3	<i>Tiệc đời</i>	<i>Tiệt đời</i>
68	11	<i>Cha con</i>	<i>Cha còn</i>
68	11	<i>trống gai</i>	<i>chống gai</i>
70	13	<i>còn chưa</i>	<i>vẫn chưa</i>
73	6	<i>còn gửi lòng ta</i>	<i>còn gửi lòng ta</i>
74	14	<i>xổn xang</i>	<i>xôn xang</i>
77	8	<i>Đài nguy nga</i>	<i>Đền nguy nga</i>
77	11	<i>động ngọc</i>	<i>động ngọc</i>
83	9	<i>Thối ta</i>	<i>Thối ta</i>
83	13	<i>Buổi sớm</i>	<i>Buổi sớm</i>
87	1-6	<i>muốn cao</i>	<i>Muốn Cao</i>
88	5	<i>khen ngại</i>	<i>khen Ngại</i>
88	8	<i>khộng sinh đẻ</i>	<i>không sinh đẻ</i>
88	10	<i>khổng đang</i>	<i>khôn đang</i>
90	11	<i>Tình qua</i>	<i>Tình qua</i>
90	15	<i>tha thiết</i>	<i>tha thướt</i>
91	14	<i>bao nhiêu máu đào</i>	<i>với điều cần lao</i>
96	8	<i>mang</i>	<i>in</i>
96	10	<i>vương</i>	<i>nương</i>

NHÀ XUẤT BẢN
NGƯỜI VIỆT
HÀ NỘI

ĐÃ XUẤT BẢN
BẰNG VĂN
XUÂN DIỆU
XUÂN VIỆT
KHÚC ĐOẠN TRƯỜNG (bể)
XUÂN VIỆT
S O T O

Thư từ và giao dịch :
Ô. NGHIÊM XUÂN VIỆT
449. Hàng Gai - Hà-nội

Giá 15 \$